

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Časa Novin na leto je vsakoml na njegov naslov 8 K.
skupno 4 deset vov 6 K.

Varočalki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijino List“ i na konci leta „Kalendar Sreca Jeznševoga.“

Časa otzaga drobca je doma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolanoh, MABYDOLÁNY, Vasamegye.

K tami se more pošlati narečnice i val doplat, ne
pa v tükarne all v Cseréovce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga

Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Čren-
soveih, Cseréold, Zalamegye.

Načrt ali plan autonomije, šteroga je spravišče slovenskih duhovnikov, Zaladske županije, 14. jan. 1919. leta, ednoglasno sprijalo.

Na vogrskom živéči Slovenci majo v samoravnani notrašnji zadev (ügyek), v pravosodji, v naučbi, narodnoj kulturi, veri, rábi jezika, kakti v postávodáji i svojem ravnani, pravico samoodločbe, v šteroj se naj sledeča pravila (regule) obdržijo:

Z tistih delov Železne i Zalavske županije, kde prebivajo Slovenci, se mora osnovati, pod iménom: „Slovenska krajina“, edna vladno pravna dežela s pravicov samovláde. Z njenoga teritorija se nesme pustiti niedna vés nej, čiravno bi tam ljudje mešane narodnosti bili, niti te nej, či bi Slovenci v menšini bili, to so: Dolnja Lendava, Lendavske, Dugoveske Čentliske gore, Kót, Kapca, Litkovci, Motvarjavci, Radmožanci i druge takše vesi v Zalavskoj i Železnoj županiji. V tom smisli se more vzéti v autonomno Slovensko krajino tudi Monošter.

Meje Slovenske krajine določi, iz, od Slovenske krajine i Vogrske ljudovlade zato odposlani zavupnikov, stojéča komisija.

Autonomijo Slovenske krajine garantirajo*) na mirovnoj konferenci zastopane vse velevlasti i to ne samo v krogi Vogrske države, nego tudi te, či mirovna konferenca Slovensko krajino k Jugosláviji prikapči. Slovensko ljudstvo se vu vsem podvrže odločbi mirovne konference.**)

Vsako autonomno zadevo Slovenska krajina z svojimi organi (oblastmi) opravlja. Z Vogrskov ljudovládo vkúpne

zadeve bodo vkúpni organi oprávlali. Takše vkúpne zadeve so: zvinešnje, finančne (penezne), vojne zadeve, nadele državljanske, postávodajalstvo zasebnoga i kaštigajočega prava i zadeve, štere se tičejo gospodarstva, prometa (železnice, poti) pa socialna politika.

Na vladnopravnoj zemli Slovenske krajine nema življenjske moči postáva, štera:

- a) versko včenje s šole izklúči.
- b) dovoli cerkvena imánja (cerkev, farov, popovski obleč itd.), pod kašim stéč pogojom zastaviti i zasvojiti.
- c) cerkveno zemlo, brezi primerne odškodnine i brezi cerkvenoga pred dovoljenja, podržaviti.
- d) dovoli mesto takšim vučitelom, šteri neverstvo, nenrávnost (brezbožno i nesramno življenje) širijo brezi toga, ka bi službo zgúbili.
- e) Cerkvi ne pripozna pravice do zdržavanja šol i ne dopústi cerkvenim družbam i rédom delovanje brezi zaprek.

Postávodajalni organi ali oblasti Slovenske krajine so:

- 1.) V autonomnih zadevah slovensko národno správišče.
 - 2.) Z Vogrskov ljudovládo vkúpne zadeve pa vkúpno državno správišče, v šterom bodo, v primernom broji slovenskoga ljudstva, slovenski poslanci.
- Ravnajoči organi Slovenske krajine:
- 1.) Vlada (ministrstvo) Slovenske krajine.
 - 2.) Ravnateljstvo Slovenske krajine.

Na čeli vláde Slovenske krajine stoji minister Slovenske krajine, šteri je slovenskomi narodnomi správišči i tudi vogrskomi državnomi správišči ednáko odgovoren pa šteri jo v vkúpni

zadevaj ednekoprávna (z istimi pravici) kotriga vogrske ljudske vláde, v autonomni zadevaj pa najvišiša ravnajoča oblast. Namestnik njemi je državni tajnik.

Prestolnica vláde Slovenske krajine je Budimpešta.

Na čeli ravnitelstva Slovenske krajine stoji ravnitao Slovenske krajine. Prestolnica ravnateljstva je Sobota. Ravnateljstvo je podvrženo nadzorstvi i kontroli ministra Slovenske krajine.

Slovensko národno správišče se poleg prve ljudske postáve z leta 1918. na podlagi občne, tajne, ednake i neposredne glasovne (votumske) pravice odebere.

Odločbe, gledoč poslancov vkúpno državnoga správišča, določi posebna postáva.

Na zemli Slovenske krajine bivajočemi, nej slovenske narodnosti, ljudstvi se popuna občinsko-uprávna i kulturna autonomija zagotovi. V vsakom uradi i šoli, z ednim v vsakom javnom dugovanji, je uradni pravzaprav učni jezik slovenski jezik i to v gájičnom pravopisi. Nepravilno imé „vendi“ se more uradno nadomestiti z „Slovenci“ — ár slovensko ljudstvo sebé vsigdár, v materinom jeziki izklúčno za Slovence imenúje. V Slovenskoj krajini more držáva edno slovensko gimnázijo, slovensko vučiteljišče, slovensko gospodársko šolo i eden slovenski licej (šola) za dekle gorpostaviti i ustanoviti. Sobočko meščánsko šolo preosnovati v slovensko i more v lenda vskoj meščánskoj šoli, z vogrskimi razrédi paralelno, slovenske razréde osnovati; rávnotak v gimnáziji v Monoštri, dokeč se ne zozida slovenska gimnázija. Či držáva monoštersko gimnázijo preosnové v slovensko gimnázijo, je zadosčila svojoj obveznosti.

V ljudski šolah, se vogrščina, kak

*) To je dobre stojijo.

**) To je ali pridemo v Jugoslávijo, ali na Vogrskom ostanemo, ali pa po votumi kama večina žele. Če nas Jugoslávija ne sprijme, ne morem ta iti, i če nas Vogrsko odpošle, moremo iti. To pomenijo té reči.

učni predmet (tantárgy) samo tam lahko vči, kde je poleg slovenske slovogrška ali nemška šola. V tom slučaju je na, ne slovenskoj šoli, učni predmet tudi Slovenščina. V srednjih šolah je vogrščina obvezni predmet, z vrn toga pa má pravico slovensko národno spravišče, tudi drugi jezik (na pr. hrvatski, nemški) predpisati.

Na zemli Slovenske krajine nahájajočih se vesnic iména se morejo izključno samo stára slovenska iména rábiti, na pr. Sobota, Görmsče itd. Ostáne pa dvojezično imé samo tam, kde je vogrsko ljústvo v večini, na pr.: Dolnja Lendava, Monošter itd. Tak se morejo imena rábiti na pošti, v uradah. Napisi na poštni tiskovinah morejo slovenski, v mešanih krajih slovensko—vogrski (nemški) biti.

Uradniki v Slovenskoj krajini morejo, notri do ministra vsi, slovenske národnosti biti i samo, či tei ne bi zadosta bilo, se lahko nastavijo uradniki druge narodnosti, nego morejo popolnoma slovenski znati. Uradniki bodo od dveh vrstev v primérnem broji.

Z vojnih obvezancov se sestávi eden polk z slovenskim jezikom i v šterom do se vojácje poleg domoljúbija tudi v veri zadostno vzgájali. Polovica polka bo v Dolnjih Lendavi, polovica pa v Monoštri nastanjena.

Veleposestva (velka imánja) se morejo postávno razlástiti i se lahko zemla prisvoji, nego samo prebiválci Slovenske krajine májo do zemlé pravico.

Zastopstvi Slovenske krajine se odmeri primeren deo iz verske i šolske fundácije.

Verska fundácija je dužna v nájkračšem éasi osnovati za Slovence Dolnje Lendave i Lendavskih gôr slovensko župnijo (plivánošijo i slovensko ljudsko šolo, rávnotak za Slovence občin: Kapca, Kôt, Hotiza edno župnijo, tudi v Kobilji, v Dobrovniki pa slovensko kaplanijo. Za krajevne slovence Monoštra i okolice tudi slovensko župnijo i šolo.

Držáva je dužna, či je z nova potrebno, ali, či je potrebno samo razširiti i vrediti, vse učne zavode i urádne hiše gorpostaviti i vrediti, tudi tisto ka bi še le v desetih letah potrebno bilo. Rávnotak dvá mosta na Múri i to na Patánci i Bistrici, kde je strúga na vogrskom teritoriji pa železnice Radgona—Monošter, Radgona—Dolnja Lendava.

Primerno cerkvenim dohodkom, štere je dobila od gospodstev (grofov) se more od gospodske zemlé telko pola i

logov odmeriti, da se tei dohodki stálno pokrijejo v slovensko cerkveno lást. Vučitelstvo i vse uradnike na autonomnoj zemli držáva pláča. Civilski hižnizákon včasi po sprijetji autonomije prestáne. Držávno knigovodstvo krstne knige ostáne i v bodoče. Zdávanje se more samo ednostávno prijáviti, kak krst.

Vogrška ljudovláda si more prizadevati, da bo meja proti Stajerskomi i Nemškoj avstriji máute prosta.

Vogrška ljudovláda more itaki osnovati eden kurz, kde se uradniki navčijo slovenski i naj skrbi, soglasno z cerkvenimi oblastmi, za izdájo slovenskih učnih knjig, štere naj šole obeh slovenskih vrstev sprimejo i to brezi izjeme. Verske učne knige naj má vsaka vera posebi.

Slovensko ljústvo se z vdánov prošnjov obráča do Vogrske ljudovláde, da blagovoli potom zastopnikov na mirovnoj konferenci:

1. Vplivati, da bodo v tej točkaj opisano autonomijo garanterale vse, na mirovnoj konferenci zastopane, velevlásti i to, či bi k Vogrskomi pripadnoli pa tudi te, či poleg odločbe mirovne konference k Jugosláviji spádne, se more naš kraj z bratskim slovenskim národom združiti v eden kanton na podlagi popune enakoprávnosti.

2.) Vplivati na jugoslovansko vlado, da, či se Slovenska krajina tá pripádne, preživlanje tu nastanjenim/uradnikom zagotovi, tudi tistim, ki mažarske národnosti.*)

Autonomija Slovenske krajine končnovalano po mirnovoj konferenci dobi obvezno puno moč, či večina slovenskoga lústva, brezi vsakoga vmešávanja uradništva, tak odloči.

To postávo i tudi vse prehodne zadeve Vogrska ljudovláda samo soglasno z slovenskim ministrom v praksi izpela.

Za pokritje stroškov, šteri nastánejo pri prehodnom deli, do tečas, dokeč na to gledoč nede še med Slovenskov krajinov i Vogrskov ljudovládov primerne potrošne postáve, štera more veliko potezno pomoč zagotoviti tak zavnemarjenoj Slovenskoj krajini, vogrski finančni minister skrbi. Potrošna postáva se določi soglasno z slovenskim ministrom, oziroma z slovenskim národnim spraviščem.

* * *

To smo določili duhovniki Zalavske

Stém je smilenost dokazana tistim, ki so naklonjeni Slovincem, čeravno popolnoma ne vejo jezika a ne je sten povedani, da bi tu ostali štere ljústvo ne žele nego samo ta naj se na cesta ni ne oržejo, naj kdesteč se poskrbi za nje vlada, štere ljústvo ne trpi.

županije: bogojanski, beltinski, črensovski i tórjanski po tistom želenji, štero naše ljústvo, kak je dobro poznámo, nosi v svojem srci. Prosim podpisani, v iméni svojih sobratov, zalavski duhovnikov, vse preč g. kat. duhovniki i evangeličanske farare železne županije, naj se pridružijo toj izjávi! Prosim hiter odgovor; zadosta je na dopisnici naznaniti: pridružim se izjávi zalavskih slovenskih duhovnikov. Kda podpisani do rok dobim izjáve, potom ljústvi razložimo té načrt i je opitamo, kaj odkrito še poleg toga žela.

Črensovci (Cserföld), 13. jan. 1919.

KLEKL JOŽEF,

vp. plebanoš.

Ka je z žganjom tropin?

Pod bojnov je nikša čedna glava vu ministerijumi zmisli, da prepovejo tropine žgati. Zrok je ne dani, znamkar za glada volo, ka mo na slednje tropine jeli. Leto 1917. je súdo leto bilo. sad je dobro dozoro. Po našem goričkom je dosta loških grúšek, kúpúvo je nišče ne, grúške polagati je nikšoj stvari ne mogoče, jesi ž njih napravleni se pokvari i čúden žmah dobi. Kda bi pod bojnov na veke kričali, da nika ne slobodno na kvar pústiti, so ništerni kmetje grúške vu lagev djali, da do je vu boljših časih žgali, kda se nam več ne bode protila lakota.

Velki Dolenci so decembra minologa leta pred finančno ravnitelstvo v Somboteli položili prošnjo, da bi slobodno žgali tropine. Odgovor so dobili, da poleg ministerske odredbe je prepovedano sadovene tropine žgati. Či ščejo, vu 15 dnevah naj apelirajo k finančnomi ministri. Z namo, da po našem Slovenskom na vse kraje čakajo, da bi tropine žgali. Ništerni brezi dovoljenja žgejo. Nas na veke tolijo i na delo i red opominajo, s svojimi odredbami nam pa veselje do dela vkraj jemlejo i nas vu nemir spravljajo. Žganje je bilo veselje našega kmeta. Dosta žganice je ne dobo, či si je kda kaj malo pogutno, ne zamerite njemi, nego njemi voščite.

Tropine ta sipati se nam kvar vidi, lagvi se nam razsúhšijo, pretakati ne moremo, da ne mamó telko béček. Gospodje! Je li ka ednok že je, tisto zapraviti je greh, posebno vu zdajšnjem vremeni, da tak nika ne dobimo za peneze. Mogoče je, da po vogrskom ne žgejo tropin, nego na Slovenskom že od starih časov žgejo. Nam Slovincem zdaj ešče nebeske zverde obe-

čavate, — ne želemo zvezd, dajte nam nazaj samo naše male navade i dela. Mi smo mali, ne ladajte nad nami s velikimi rečmi.

Pride že ednok postavljanje poslancov, naš glas de liki viher: Dajte nam zemljo. Odstranite maksimal ceno, mi ščemo tak ceniti, kak nas košta, vkraj s rekvizicijov. Rekvizicija samo manjake pova. Dajte nam nazaj naše male kotle. S našimi dačnimi penezami popravljajte naše poti, delajte nam železnice, naj ne odide vse vu mesta (varšaše.)

Edno sam pozabo: Što de odsega mao grúske brao vu lagev, raj naj v steno kuče glavo, — grúske pa naj gnilijo pod drevom.

Mirovna konferencija.

Predsednik Wilson je vu svojem govori pravo: Ureditv pitanj, štere so nastale vsled bojne, je zapletena. Mogoče, da vsaki ne bo zadovoljen. Ureditv naj bi se prvle ale sledi revidirala, znovič preglednola. . . Ne zadosťuje, da zadovoljimo samo vladne kroge. Potrebno je, da zadovoljimo javno mnenje vsega sveta. . . Usoda je zdaj po vsem sveti v rokah priprostoga človeka. Zvezo narodov držimo za temeljni kamen vsega programa. Gledati moremo zdaj na to, da si vsaki narod na sveti voli svoje lastne gospodare i določi svojo lastno usodo, ne kak jo želemo mi, nego kak si jo želi sam. Zbrali smo se tu z namenom, da odstranimo zroke svetovne bojne, da odstranimo podlago za napade velikih držav na male. Mir bomo dosegli li, či odstranimo vse húdo z sveta. Bourgeois je pravo, da narodi ne ščejo, da bi se ponovile vse grozote, štere smo vidili v zadnjih štirih letah. Či sprejmete mednarodno razsodišče, stopite vu cerkev mira. — Na Erdeljskom je stavko začelo vse rudniško, železniško, poštno i brzojavno delavstvo, majo orožje i strojne puške i ščejo pregnati Rumune z tamošnjega ozemlja. Madjari pravijo, da so Rumuni ednomi vojaki odsekali roko i nogo, potem so rano osolili. Ednomi železničari so rano napravili i so notri napali, potem rano nazaj zašili. Dekle prisiljavajo. — Ententa opomina sosidne države štere so zasedle Vogrsko, da se meknejo iz magjarskih mest i nazaj odidejo za odločeno demarkacijonalno linijo. Vu ednom je ententa izjavila, da zasedba ali ne zasedanja šteroga kraja nikaj ne pomeni. Mirovna konferencija bode odločila usodo. Tak bode i z našim slovenskim krajom. — Tak se vidi, da se mirovne konferencije na dugo vtegujejo.

Govori se, da Dalmacija i Fiume ne bode taljanska. Fiuma ostane Jugoslovanom i Magjarom. Čehi telko vogelja majo, da lahko dajo Austriji i Vogrskoj državi. Ententa samo te da Češkoj sirovo materijo, Či prek da višešnje vogelje. — Edni pa drugi krogi i stranke znovič začnejo rogatati s orožjom, močno vojsko želejo. Je ne zadosťa bilo bojne? Se z lepim ne morejo pogoditi? Med Jugoslovanami i Taljanami je zdaj veliko pitanje, šteri je pobio Austrijsko armado, je li taljan s svojimi napadami ali Slovani, šteri so se uprli i goripostavili. Od toga je guč, šteri bi dobo vojne ladje bivše austrijske — vogrské vlade. — V zasedenih krajih Bačke i Banata so se uprli Mažari. V ednom seli so uporniki pobili 3 srbske vojake. Srbi so vkrotili Mažare.

Dom i svet. — Glási.

Odgovor sobočkim magjarskim novinam (Muraszombat és vidéke). V Soboti lečejo letaki (pamflet, rōpirat, cedale). Po vsej sili ščejo naiti pisatelja. Vpokojeni plebanos Klekl Jožef v Črensovci je izjavo, da je ne on piso letake. Sobočke novine na to pišejo: Iz te izjave ne moremo prečteti, da bi letake ne pisao dolenski plebanoš. Tak. To je sobočka kuraža: od zajaj dregati. V oči mi ne vūpate povedati, da bi vaše laži vam nazaj včesno. — Mira, dobroga nakanenja i lūbezen do domovine se ne mo včili od sobočkih novin. Od revolucije mao se je svet dosta preobrnno, či ste zaspali te čas vas opominamo, da je nastanola ljudovlada, včasi za pravdnika i ne vem za koga kričati, je decinsko delo, ar mi sebe z svoje moči gori držimo. Oponinamo Vas, da mi stojimo na podlagi Wilsonove samoo dločbe, borimo se za slovenščino i pravice našega siromaškoga ljudstva. Ne pūstimo, da bi stoj na drugoga jezik ali vero prisiljavo. Tak delamo mi za mir. Tak lūbimo mi naš narod i dom. Vrednik „Novin.“

V Soboti v Jugoslavijo pošilajo? Črensovski župan je hodo v Soboto po trafiko. G. vladni komisar je ne bio doma, nego častnik njegovoga urada je izjavo pred županom, ka ne dobi trafike, naj njim Jugoslovani dajo, da so ljudje na beltinskom spravišči ne sprejeli beltinske sodnije. G. častnik, ne previdite, da je vaša reč dvorezni meč?

Invalid (rokkant) šoštarje od Magyar Bőrbeszerzési R.-T. V., Dorottya u. 8. Budapešt, 10 kg poplatov i vse drugo potrebno dobijo. Blago invalid more plačati i vkraj spraviti.

Navuk ščejo z šole vržti. Deputacija (poslanstvo) se je glasilo pred ministrom za včenje Kunfijom, ki je odgovoro, da od moči politike i oblasti visi, je li navuk ostane vu šoli ali ne. Ve nam pa dajte politiko, da bomo postavljali poslance, te skažemo svojo moč.

Samo do 28 februara! Podžupan Železne županije izjavlja, da vu deli vojne podpore se po 28. februari nikša apelacija več ne sprimlje. Ki kakšo tožbo ma vu vojnoj podpori, naj jo vred spravi pred 28. februarom.

Vu Beltinskoj fari vu preminočem 1918. leti se je narodilo 121; hižai zakon sklenolo 20 párov; zakopani je pa 207. Med temi mrtvimi vu španskom betegi v oktober meseci je mrlo 81.

Nemci na Mažarskom dobijo nemškoga ministra. Nemci dobijo popuno autonomijo, šole, sodnije do vu njihovih rokah, meli do svojo narodno spravišče. Z Mažarskom do skūpno meli zvūnešnja dela, financije, vojaštvo železnice i drugo, to se bode razpravljalo na skūpnom spravišči. Čūje se, da dobijo 4 guvernerje, eden bode za naše sosidne Nemce v Šoproni. — V gjurskoj pūšpekiji se za Nemce posebim nemški vikarijat postavi s sedežom v Šoproni.

Vogri vsem narodom obečavajo autonomijo (samovlado). Tak i nam Slovencom obečavajo. Dobro znajo, da samo tak de njim mogoče ešče ništerne kraje rešiti, da je sosidni bratje k sebi ne potegnejo. Nikaj te že dajo, potem pred mirovno konferencijo stopijo, papir pokažejo, ka so vse obečali, — nego pri nas pa vse po starom ostane. — Či mo kda kje priliko meli, za naše pravice moremo vsi štopiti, liki eden človek. Vu vsem. Kak pavri držimo se, da mo z naših trūdov lahko živeli i kak Slovenci, naše slovenščine ne pūstimo nindri ne. Či vu ednom ali vu drugom deli popūstimo, doli spadnemo s kol pa drugi primlejo za cūgle. Pa cūgli vu naše roke slišijo. Dobimo petrol, cukar, dohan. Ne vzemite to za milost. To hodi vsakomi. Pravijo, da, prej, s tem vas zadovoljajo.

Na stražo granice potrebūjejo v Železnoj županiji eden milijon kron. To šumo ščejo naj ob prvim navržti na dačo od dohodkov (jōvedelmi adó). Či bi tak ne prišlo vkūp, se navrže na dačo od imetka i vojnoga dobička. Finančni minister je ne vu onom položaji, da bi dare zračuno vu dačo (pōrcijo), nego dare vzeme za posajilo državi dano, za štere posojilo se žoj ne plača.

Nasilstva. V Bakovci streljeni župan 4 dni se je mantrao v bolnici v Soboti i zatem je zdehno. Zapušto žalüjočo ženo i več decé. Pitamo samo telko, ali ostáne to tüdi nekaštigano, kak, kda je eden vojak národne straže strelo z fronta prihájajočega vojáka z Ižekovec, šteri je na kolinaj klečeč proso, naj ga püsti ali vojak je trikrát z revolve strelo na klečečega človeka. (Prosim, ali je nej to barbárstvo prve vrste!? I vsi tej hüdodelci še živéjo dnesdén pod slobodnim suncom i vlása njemi je nišče nej zmorsko.) Gospod vládni komisar! kde so pravice, štere nam s punim košom ponüvlate?! — Naprej z njimi! Pokázite, da ste verni svojim rečam!

Bolševiki na Ruskom, pri nas se zovejo komunisti. Želejo odstranitev lastnoga imetka, vse bi občinsko bilo. Želejo odstranitev penéz; fabrike i vse verstva bi se po občini ravnale. Mesto zakona ščejo postaviti slobodno lübezen, deco na vzgojitev ščejo državi prek dati, poleg toga starišom vse pravico ščejo vkraj vzeti do dece. Komunisti, bolševiki so edna struna socijalistov. Zdaj že se gori vrže pitanje: Je lahko paver socialist? Najveksa vrednost, štero naše lüdstvo ma, je njena domača gruda. Od toga se naše lüdstvo ne da odtrgnodi. S tem je povedano, je li naš paver more biti socijalist. — Lüdstvi trbe dati, kak največ zemlje. Zemla pri pavrah več nosi, kak pri veleposestnikah. Štatistiko Voralberga 1916. sam čteo: 28 paverskih grüntov je 41 vojakov, 2 konja, žita i pšenice 18 meterskih centov, ječmena 3, ovsa 22, živine 69 falatov, vsaki den vu špital 81 litrov mleka. Poleg toga 2 veleposestnika na mesti 27 pavrov sta mela na fronti 4 može, konjov so njim nika vzeli, žita i pšenice sta nika ne dala, ječmena sta dala 45 kg, ovsa 340 kg, dala sta 7 falatov živine i mleka 5 litrov. Samo sibirske jelene so v redi meli. Pa te naj štoj pravi, da morof več prinese, kak paverski grünt. Što ne šče dati, on šimfa. Zemlo trbe onim dati, ki jo delajo. Po mali vse pozabimo, to nam tüdi nazaj potegnejo. Po dugom trpienji ešče vekši siromacke gratamo.

Oznanüvanje. Kak vöimenüvani kor-manjszki ravnitel zrendelüvam za szobocsko, munoštterszko i böltinszko okrogline, ka sze naj vu Muraszombati (Szoboti) za narod dobrovolnu kancalaja gorposztavi. . . . Či je šteri ne douba. . . Szan zavüpau. . . Vau-bau, tak deco sagajo. Takše slovenščine nam ne trbe.

Zanimiva obletnica v zgodovini Habsburžanov. Te dni je trideset let, odkar je ležal na mrtvaškám odru Rudolf, edini sin Franca Jožefa I. Spominjamo se, keliko neresnice so te uradno pisali, da bi prikrili lüdstvi vso notranjo moralno gnjilobo vladarske hiše. Sedaj se sme poudariti resnica! Prestolonaslednika Rudolfa je pobio zaročenec gdčne. Večera s tem, da ga je vdaro s šampanjskov steklenicov (glažom) po glavi. Udarec je bil tako silen, da je prebil kosti in razmesaril del obraza. Da bi ljudje tega ne opazili, je bilo Rudolfovo truplo visoko na katafalku in rane skrbno zadelane z voskom. Umor se se je izvršil v lovskem gradu Maierlingu. Rudolf se je hotel ločiti že prej od Štefanije.

Idejo pisma v Ameriko? Eden naročnik piše: Pisao sam sam, namreč skoz Švice. Odgovor sam že dobo, ka pismo v Ameriko poslano je že tam. Napiše se pismo, kak po navadi, to se dene v kuvert, na šterom naj bo napisani naslov tistoga, komi pismo pošljete i naslov tistoga, ki pošilja. I to pismo s kuvertom vred se dene vu drugi kuvert s tremi papirnatmi kronami. Na te drugi kuvert se zapiše naslov: An Herrn Albin Kuac, Basel, Centralbahnstrasse 21. Schweiz. — V Ameriki nameravajo na štiri leta prepovedati selitev v Ameriko.

Cene onstran Donave. Na južnem Ogrskem, ki je je zasedla srbska vojska, vlada red in nizke cene. Predpisi so strogi, a svoj namen dosejajo. 1 kg. moke stane 40 vin., 1 liter vina 70 vin., 1 kg. govedine 2 kor., 1 kg. svinjine 3 kor., 1 kg. masti 5 kor. — Navijalce cen pošiljajo Srbi v Srbijo na prisilno delo. Kako pa na Hrvatskem in pri nas? Če bi hoteli Srbi dovolj delavcev za obnovitvena dela v Srbiji, naj pridejo na Hrvatsko in k nam. Pri nas bi vsaki mogel z lopato v Srbijo. In to bi ne bilo napačno!

Nemško je dobilo z Amerike 250 vagonov zabela. Z toga dobi i Austrija. Edna kila košta s vsemi stroškami vküp 4 kron.

Velki sneg je zapadno 28. i. 29. januara.

Dari. I. Na samostan sv. Družine: v kronah: Kolenko Ivan z Črensovec 50, Püvar Jožef z Sodišinec 100, Mujdrice Roza z D. Leneave 2, Cigan Julia z Törnišča 2, z D. Bistrice: Ciglar Magda 5, Kostric Štefan 7.50, Horvat Kata 10, Družba M. 7, Radosti z Odranec 3, Šaruga Ivan telegrafist 6, Družba M. á, Radosti z V. Polane 10,

Hegedüs Treza z Kroga 5, Maroša Ana z Törnišča 10, Zver Marija od Lipe 10, Nežič Kata z V. Palone 2, Žerdin Jožef z Žižkov 10, Štimec Jürrij z Sr. Bistrice 50. Balazic Marija 2, E. St. z Gederovec 10, Marič Alojz z Krajne 10, Hozján Marija z Odranec 10, z G. Bistrice: Raj Štefan i žena 28, Djura Jožef 50 kron. Vcelom 1918. leti nabrano 1450 kron. 01 fil. Celi znesek za cerkev i hišo je 7318 K 51 fil. Vsi penezi so v kasah. Za žive i pokojne darovnike se vsaki mesec slüži edna sv. meša. Vse darovnike naj po prošnjáh Dev. Marije i sv. Jožefa detece Jezusek obilno blagoslovi. — Na l. 1919. so že darüvali: Horvat Štefan z Bakovec 10, z Trnja Zadravec Treza 90, Tkalec Martin 10 kron.

Na podporo Novin so dali: Jank M. z Görlinec 2 K, Kren Jožefa z Görlinec 2 K, Žilavec Fer. z Görlinec 2 K, Gaber Fer. z Srdice 2 K, Gider M. z Rogašovec 2 K, Fr. Forjan Patzen 2 K, Korpič D. Budapešt 2 K, Ficko A. Oberpurkla 2 K, Ficko Treza Oberpurkla 6 K, Z Žižkov: Ivan Horvat 7 K, Matjaš Škafar 3 K, Št. Krao 1 K, Verona Lebar 10 K, M. Tibaot 4 K, Žena Ivana Ritlop 1 K, J. Cigan 10 K, M. Cigan 10 K, Žena Stanko Ivana 30 f, Št. Recek 1 K, Žena Bomblek Forjana 2 K, Ivan Horvat 1 K, Žena Žalik Jožefa 20 f, Žena Koštric Martina 2 K, M. Horvat 40 f, Horvat Jánoš 4 K, Št. Čurič 3 K, Kata Jerebic 1 K, Anton Škerget 1 K, Treza Kramar 1 K, Matjaš Hozjan 1 K, Martin Virag 1 K, Ivan Škafar 1 K, Ivan Perša 1 K, Matjaš Sobočan 3 K, Jožef Cigan 6 K, Jožef Tibaot 1 K, Žena Kramar Jožefa 1 K, Kotnjek Janoš z V. Polane 8 K, A Šömen z D. Bistrice 2 K, Treza Rohak 1 K, N. z M. Polane 1 K, A. Copot z Bogojine 10 K, Treza Törnar 2 K, Žižkovska občina 60 K, A. Cvetko z Trnja 2 K, Treza Zadravec 4 K, Marija Hozjan, Z Črensovec: J. Halaš, Ivan Kozlar, K. Kozlar, Treza Vučko, Žena Lebar Janoša, Žena Horvat Martina, Treza Kozlar, Magda Peteric, Št. Horvat, Žena Raduha Martina 1—1 K, Skledar Jožefa, Jožef Gaber, Št. Salai, Jožef Gjöreč 2—2 K, Št. Horvat, Ivan Horvat, Marija Ürtoša 10—10 K, Žalig Števana, Št. Režonja 4—4 K, I. Ruster 1 K, Rozalija Horvat 5 K, Z Bakovec Kühar Fer. 2.40 K, Činč Fer. 2.40 K, Filo A. z Búdinec 2 K, Časar Jurij, Slov. Ves 2 K.

Pöšta. Borejci. Či bi mi vaše pismo objavili, največ kvara bi vam včinioli. *Grabovnica.* Vaš kum so pri sv. Sebeštjani.